

Motion till riksdagen 2024/25:3292

av **Linus Lakso m.fl. (MP)**

med anledning av skr. 2024/25:35 Riksrevisionens rapport om bildandet av Svevia och Infranord

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstatliga järnvägsunderhållet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den viktigaste frågan behandlas inte i Riksrevisionens rapport. Vi vet inte om själva bildandet av Svevia och Infranord har varit bättre än att låta verksamheten ligga kvar inom Vägverket respektive Banverket (bolagiseringarna skedde kort före sammanslagningen till Trafikverket). Vi får till viss del svaret om de bristfälligt infriade intentionerna av bildandet av Svevia AB och Infranord AB, men det saknas en jämförelse av tiden före bolagiseringarna och vad detta har fått för betydelse för infrastrukturen. Det anser vi är den helt bärande frågan.

Rapporten är otydlig om huruvida konkurrensen verkligen har ökat. Det nämns att det finns indikationer på att det kan ha skett på någon delmarknad. Samtidigt finns det oklarheter i Trafikverkets beställarkompetens. Det konstateras även att Trafikverket har haft svårt att arbeta på ett sätt som främjar innovation i sina upphandlingar. Antalet anbud per upphandling ligger dessutom i stort även kvar på oförändrade nivåer över tid.

Underhållet av både väg och järnväg har under lång tid lagts ut på entreprenad till privata utförare. Med marknadskrafterna skulle det bli bättre och billigare. Likt i andra länder som gjort samma sak har det i stället blivit dyrare och sämre. Järnvägssystemet är dessutom mycket komplext och är tekniskt sett ännu mer av ett sammanhållet system än väginfrastrukturen. Ett förstatligande av järnvägsunderhållet är inte bara nödvändigt för att få ordning på den dåliga rälsen utan inte minst för att staten måste återta ett helhetsansvar för järnvägen. Inte heller sammanslagningen av Banverket och Vägverket till

Trafikverket har skapat de fördelar som var avsikten. 15 år är tillräckligt med tid för att dra slutsatsen att det inte blivit som tänkt. Sveriges järnväg behöver en ansvarig myndighet med expertis som ägnar hela sitt fokus åt järnvägen. I detta ingår ett förstatligande av järnvägsunderhållet.

Linus Lakso (MP)

Rebecka Le Moine (MP)

Emma Nohrén (MP)

Katarina Luhr (MP)

Nils Seye Larsen (MP)